

Gondolat

Szerkeszti: Keményes Lajos

Tartalom:

Ki a legnagyobb ember? ▲ Tajtékpipa és
üveghattyu. ▲ Éljen a király! ▲ Balatoni
express. ▲ Krisztics, az ellen-Apponyi. ▲
Kellemetlen névrokonság. ▲ Cikkek,
riportok, feljegyzések. Jeges rajzai.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. április 8.
II. évfolyam 15. szám.
Előfizetési díj 1/4 évre:
38 korona.

▲ Kiadja ▲
a Központi
Sajtóvál-
alat
R. T.

ÁRA

• 3 •

KOR.

Gondolat

Tegezt

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle“

A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11. Kapható még: könyvkereskedésünkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

BECSULETTEL A HAZAERT

MOVEKÖNYVTÁR

Szerkeszti:
PILCH JENŐ
Igazgató:
Szombathy
Kálmán.

Első szám. **A NAGY FER.** Irta Stocker Antal kuriai bír. Tartalma: Cserny és társai bűnügye, Ferry, Borhy és Menkina csendőrtisztek, a két Hollán, dr. Berend, Szigeti, Madarász és Dobsa meggyilkolása. A törvényszék ítéletének és indoklásának teljes közlése. **Ára 10 K.** Kapható lapunk kiadóhivatalában, IV., Gerlóczy-utca 11

OLVASSA

a NEMZETI UJSÁG-ot,
az UJ NEMZEDÉK-ot,
a GONDOLAT-ot,
a KÉPES KRÓNIKÁ-t,
az UJ LAP-ot
a NEUE POST-ot és a
MAGYAR JOGI SZEMLÉ-t.

Kiadja a Központi Sajtóvállalat
PÉSZV.-MRS. IV., GERLÓCZY-U. 11.

MOVE

Katonai társadalmi hetilap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományú, tartalékos és népfelkelő tisztek és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 96, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

LOLA NAPLÓJA

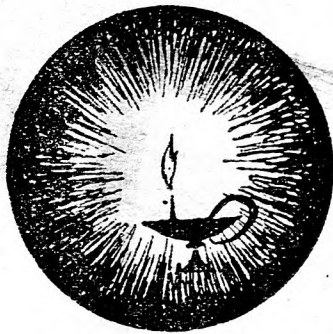
és egyéb elbeszélések. Irta: Szerafini Blanka. Keresztény családok különös figyelmébe ajánljuk a Központi Sajtóvállalat (Gerlóczy-u. 11. szám) kiadásában megjelenő „A mi könyveink” című sorozatnak ezt az első kötetét. Most jelent meg! **Ára 18 kor.**

Szerkesztőségi órák mindennap 10 és 12 óra között. Kéziratokat nem adunk vissza. Előfizetési ár: egy negyedévre 38 K.

Sondolat

Ki a legnagyobb ember ?

— Levél a szerkesztőhöz az ágyumódszerről —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, őszintén sajnálom, hogy Önnek körkérdezte végig olvasóit egy kitűnő napilapunk példájára, nem kérdezte meg, hogy kit tartanak a „legnagyobb ember“-nek. Vagy ha meg is kérdezte: csekélységemtől nem. Csekélységemnek ugyanis interjú-viszketege van, mindenáron szeretnék felelni arra a kérdésre, hogy kit tartok én a legnagyobb embernek? Válaszom pedig így hangzanék:

— Legnagyobb embernek azt tartanám, aki a rettenetes drágaság kérdését megoldaná. A drágaság kérdését eddig senki meg nem oldotta, hanem mindenki csak öszszébbgabajította. Ergo: legnagyobb embere Magyarországnak nincs. Nagy, az van. Minden tükör előtt áll egy. Az arcok pirosak az ön-

hittségtől, a tükrök homályosak a szégyenkezéstől.

De pardon, ezzel az én felelettemnek még nincs vége. Igényt tartok arra, hogy ha nem is Magyarországnak, de Budapestnek én legyek a legnagyobb embere. Mióta a keleti zsargon betört Pestre, azóta egyik „legnagyobb ember“ a másikat érte, volt itt Tisza Istvántól Kun Béláig és Krausz Simonig mindenki a „legnagyobb ember!“ De olyan nagy legnagyobb, amilyen én lennék, egy sem volt még. Az ötlet, amellyel én ilyen legnagyobb lennék, nem tőlem való. Olyan nagy én nem vagyok, hogy ötleteim is legyenek. Az ötlet angol találmány, én csak a magyar tökéletesítője lennék. „*Invention anglaise, perfection hongroise*“. Az ágyumódszerről van szó. A derék, érzékeny lelkű angolok úgy csináltak rendet a gyarmataikon, hogy a renitens feketéket egyszerűen ágyu elé kötözték és elsütötték az ágyut. A feketék repültek. A módszer kétségtelenül barbár, de ma már az

őserdőkben is olyan az élet- és vagyonbiztonság, mintha London utcáin járna az ember, a londoni rendőr áldó pálcája alatt.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, én csak egy ágyut kérek Soós honvédelmi miniszter ur őkegyelmességétől. Igényem elég szerény. Holnapután én leszek a legnagyobb ember. Fölvonulok a Gellért-hegyre és ágyum elé kötöttem az árdrágitókat, a láncosokat, az árurejtegetőket. A Gellért-hegyen egyet lövök, s odalenn a bűnös városban hanyattesnek az árak. Az árdrágitók föl röpülnek, az árak le. És Magyarország meg van mentve. Nekem nem kell angol király, nekem elég egy angol ágyu. Angol hidegvérem, az volna hozzá. Önök azt mondják a keresztény kurzus hangosaira, hogy verebet nem lehet fogni dobbal. De Dob-utcát lehet röpíteni ágyuval. Csak azzal lehet. Holnapután az egész Királyutca megsüvegelne, és a hitsorsosok elragadtatva mutatnának rám a kávéház ablakamögül:

— Ccccc! A legnagyobb ember!

Látja, kedves Szerkesztő Ur, mégis meg kellett volna engem körkérdezni. Megjegyzem, nem ragaszkodom az ágyumódszer ilyen megszükitéséhez. Ki lehet terjeszteni az irodalmi tehetségtelenekre, Otthonbeli barátainkra, politikai panamistákra, bank-Behemótokra, egész Izraelre, amely végre mégis belátná, hogy Magyarországon lőttek neki.

Fogadja Szerkesztő Ur hálás üdvözlésemet.

Silbak.

Tajtékpipa és üveghattyu

— Siralmas délután a Kinizsi-utcában —

Egy napfényes délután elmentünk a Kinizsi-utca 2. sz. házba, ahol a vagyonmentő vásárt tartották meg. A szegény középosztály, mely eladja mindenét, sokáig ki volt uzsorázva és most a jó emberek lehetővé akarták tenni, hogy legalább kellő formák között jusson koldusbotra. Az uzsorások tudniillik a középosztályt annyira kiszipolyozták, hogy még a koldussághoz szükséges koldusbotot is ellopták tőle. A vagyonmentő akció azt jelenti, hogy legalább a koldusbot megmarad nekik.

Sok ember sűrög-forog a teremben. Középuitt van egy emelvény, hatásos magasságban, mint valami cirkuszban áll a kikiáltó a tárgyak előtt, melyek majd árverésre kerülnek. Minden árverés szomorú. De ez egyenesen siralmas. Régen, mikor a nemesi kuriákon megperdült a dob, a boldog bőségben és gazdagságban bizonyos humorral tudtuk nézni a könnyelműségből, nem-törődömségből való romlást. Ez a romlás azonban ártatlan emberek pusztulása, irtózatossá válás, tragédia.

Az emberek, akárcsak a lövészsenyen, a kezükben egy lapot szorongatnak, melybe fel van jegyezve, hogy a versenyen milyen tárgyak indulnak. Rátekintünk a lapra s ezt olvassuk: *Árverési Közlöny*. Sohasem tudtuk, hogy ilyen közlöny is van és hogy vannak emberek, akiknek ez a kedvenc ujságjuk.

A hivatalnok, akiben határozottan van bizonyos méltóság és néha

Szindor

olyan, mint egy anyakönyvvezető, így szól:

— Megkezdődik az árverés.

Erre a közönségben élénk mozgás támad, a szemek kigyulnak és az orrok szimatolni kezdenek. Kikből áll a közönség? Jórészt hozzátartozókból. Az *árva tárgyak hozzátartozói* jöttek el ide, akik látni akarják, hogy kedves, régi, hosszú időn át emlékektől megszentelt holmik miként kelnek el, az utolsó pillanatig velük akarnak lenni. De vannak természetesen hiénák is. Kisuzsorások, a nagyuzsorások megbizottai becsületesre maszkírozott arccal, igénytelenül állanak és a kellő pillanatban, mint igazi fenevadak rávetik magukat a középosztályi vagyion utolsó roncsaira.

Az árverés nehezen indul meg. Csak az ékszerek nagyon kelenedők, az arany, az ezüst és a briliáns, melynek feltétlen értéke van. Egy tétel ezüstöt 64.000 koronáért vásároltak meg, pedig csak 12 kiló volt, evőszerek, teáscsészék, teáskannák. Egy 160 grammos kis albán cigarettatárca 2180 koronáért kelt el.

A jelenlevőknek van valami akasztófa-humora. Mikor valaki vásárol valamit, megjegyzik:

— Ez is bedült.

Felmutatnak egy hollandi tányért, kikiáltási ár 600 korona. Senkise szól, senkinek sem kell. Nem a hollandi tányér a fontos, hanem a belévaló.

Az árverés nevezetes eseménye az üveghattyu, melynek kikiáltási ára 6000 korona.

Óriási derűtség fut végig erre a termen. Vajjon kinek kell ma üveghattyu a nyomor és éhínség idején? Ezt nem lehet megkopasztani és megenni.

— El vele, — kiabálják az éhes bendők tulajdanosai s a szolgálta

máris viszi az üveghattyut, nehogy meglincseljék.

— Ezüst poharak tokban, evőeszköztok, keresztelési ajándék.

Egy öreg nénié a holmi, aki a közönség között áll és hangulatot próbál csinálni:

— Gyönyörű holmi és elég olcsó.

— Rippl-Rónai-vázlat, — mondja a kikiáltó, — 1500 korona.

Senki sem érdeklődik iránta, mert a vázlatokat akkor sem lehet megenni, ha Rippl-Rónai rajzolta.

Egymásután bugyolálják ki a rongyokból, a kendőkből, a batyukból a holmikát.

— Tajtékpipa, — kiált az eladó, — kikiáltási ára 600 korona.

— 700.

— 800.

— 900.

— 950.

A tajtékpipa 950 koronáért kelt el. Általában a tajtékpipák nagyon kapósak, nem tudni miért. Ezen az első napon 66 tajtékpipát árultak el. Lehet, hogy némely ravasz pesti izletes ételnek tudja elkészíteni a tajtékpipát és zsírban kisütve, igen élvezhető.

Egy gyönyörűen kiszitt tajtékpipa volt az utolsó. A sarokban egy öreg ur bevallotta, hogy az övé. Izgatottan várta, míg holmijára került a sor. Nagy pipás lehetett az öreg, de meg kellett válni a pipájától. Mikor megvették a pipáját, majdnem könnyek csillantak meg a szemében. Nézte az új tulajdonost, aki zsebre tette, a szájába vette, megpróbálta. Egy darabig az öreg ment is vele az utcán, követte hűségesen a régi tajtékpipát, mint a kegyeletes emberek a koporsót szokták, egészen a sirig.

Aztán legyintett a kezével s örökre bucsút vett a tajtékpipájától . . .

Éljen a király!

Izraeliták a királpártban.

Résztvettem kérem, egy királpárti vacsorán.

Régi royalista vagyok, mértékhiitesített, fémjelzett, hamisítatlan. Bizonyos elfogódottsággal léptem be a vacsoraterembe, ahová azért hívtak, mert éppen tudták rólam, hogy már a Károlyi-korszak legelején nem csináltam titkot meggyőződésemből és ha uralkodónkról beszéltek, mindig így emlegettem: Felséges Uram és királyom.

Boldognak éreztem magam, hogy a mustármag domdorodni kezd, hogy már nem vagyok egyedül Huszár Károlyval, aki azonban magába nyelte royalizmusát, miként boldogult Ferdinánd császár a főttgombócot. Boldogan vettem tudomásul, hogy megalakult a Magyar királyság pártja, bár nem léptem be vala. Nem léptem pedig, mert Magyarország legelszántabb stréberei, rosszagu törtetői is odatolalkodtak, sőt frontélre marták magukat. No, de Istenem, a földolog, hogy ne ártsanak a gondolatnak. Ilyen feltétellel még Horovitz Gusztáv atyát is el lehet viselni, aki valamikor — ha jól emlékszem — annyira rajongott Tisza Istvánért, hogy rajongásában — rokkantkormánybiztos lett a Károlyi rezsim idején. Horovitz atyáról felesem, hogy megtért és azt is, hogy nem fog ártani a nagy ügynek. De a sok-sok izraelitát — bocsánat — nem tudom bevenni. Mit keresnek azok a Magyar királyság pártjában. Mi köze a zsidónak a magyar királyhoz? Egyáltalán mi köze a szent

koronához? Nekünk csak egy koronánk maradt, szent szimbóluma a magyar multnak, a magyar államiságnak, jogforrása a magyar életnek és ime — azt is kisajátítanak maguknak a pesti zsidók.

Egy sereg izrohuligán mászkál a városban és szőrös mellén ott fénylik a Magyar királyság pártjának plakettje. Ők a legrajongóbbak, a leghangosabbak, ők diszkreditálják a nagy ügyet. Apró zsidó ujságírók gebeckednek a pártban, prépostokkal és uj bárókkal csokolódnak. Elfelejtik vörös multjukat és rajongásaikat a — világszabadság felé. Lipótvárosi versenyevéseknél verik royalista mellüket és főzik fajtársaikat, mondván:

— Hát kérem, mikor volt nekünk jobb dolgunk? Most, vagy a királyság idején?

A jinglik állandó kontaktust tartanak fenn más elhelyezkedésű barátaikkal. Azokkal, akik nemrégiben megalapították az Anti-Habsburgiánus ligát. A ligában Nagy Gyuritól kezdve Weisz Izidorig benne van egészen néhány Lovászypárti letörtig mindenki, aki nagyon haragos. Szerencsére Krisztics Sándor nincs benne, tehát nem életképes valami. Sándor ugyanis trocheus-lépteit csak fejlődés-képes irányzatok felé biccenti. Hanem nem ez a fontos, hanem az, hogy a royalista-zsidó mindent elmond, ami a pártban történik az antiroyalista-zsidónak. Hogy ez mit jelent, nem kell bővebben magyaráznom.

Ezek miatt nem léptem be a Magyar királyság pártjába.

Hanem egy délután megfog egy rendes ember. Meghívót hoz. Vacsorára szóló meghívót.

— Igazi, rendes, megbízható royalisták.

Szendvél

— Helyes, elmegyek.

Elmentem. A vacsora külön teremben volt. Tompított fényhatások és csillogó teríték. Minden volt, ami a boldog királyidőre emlékeztetett.

A teremben gyűlni kezdenek a meghívottak. Jól öltözött urak, azonban vonásaik feltűnően élesek. Élesebbek, mint a kirántott kardpenge. Bemutatkoznak. Huj, a teremtésit! A meghívó urra nézek, aki szemmel láthatóan lapit. Odaintem magamhoz és megmondom neki:

— Barátom, mind zsidó ez!

— Tévedés. Legfeljebb — volt.

Na jó. A vacsora elkezdődik. Fehér ur barátkozik a Baranyi urral, a Baranyi ur Feketével. Finom, zamatos magyarság hömpölyög az asztal fölött. Lassan kihámozódik minden. Ezek kereskedők. Textilesek és gabonások. Rajongói a koronának. Csak ezüstben és kéken tartják. És rajongói a királyságnak.

— A jogbiztonság kérem, az első!
— mondja Fekete.

— A királyság idején nem inzuláltak senkit, — feleli Hegyi ur.

Egy fél óra alatt kiderült, hogy ezek a faj védelmének gondolatában jöttek össze, a faj a fontos, nem a magyar királyság. Érdekeiket odatapasztják a legszebb gondolathoz, hogy tőzsdéi értelemben is fedezve legyenek.

Hegyi ur mondotta a felköszöntőt. Ferenc József emlékezete lágyította el. A nagy király, a jó király, a derék király. Micsoda ur volt, milyen monarcha. Galambósz alakja felé bizalommal nézett minden — magyar. Ő volt a jóság és ő volt az igazság.

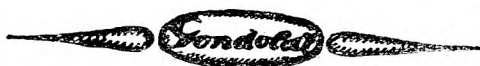
A gyülekezet meghatottan bólogt. Amikor vége volt a beszédnek, felharsant a régi kiáltás:

— Éljen a király!

És ittak a — magyarok. Egy köpcös ur az asztalvégen gargarázó hangon sipolt föl:

— Vajjon lesz-e még egy olyan jó királyunk, mint az öreg!

— Olyan nem lesz — gondoltam. És megesküdtem, hogy soha nem megyek többé royalista vacsorára. Nem akarnék republikánussá vedleni.

Balatoni express

Mire kiérkezem a bécsi déli-vasúthoz, a hirhedt Balaton-express már indulásra készen áll. A 900 koronás jegyáron kívül nem vár rám semmi meglepő, rendes vonat, elől ül a masiniszta, a helyem a 6-os kocsiban bársonyok helyett piszkos színű hadiszöveffel takart ülés, mint a színházban, 36-os.

Az utasok

A kocsik körül a Sacher, a két Bristol, a Grand Hotel és az Imperial lakói hemzsegnek, a zsidó ünnepekre mennek haza Pestre a familiához, ami legalább is 30—40 ezer korona napi veszteséget jelent mind-egyik utasnak. Bankigazgatók, üzérek, valutaspekulánsok, árdragítók, csempészek és más üzletemberek között néhány ismert „mamuska” bukkan fel. Megjelenik F. E. volt színművész is, zajos multjához képest igen halk, szürke utiruhában. A cipője is szürke, a harisnyája is. Nagyon méltóságosan viselkedik, kicsit megöregedett. Két olasz boltos nagyon biztosan sétál, ilyen a valuta öntudata. Ők bécsi hotelismerőseik után mennek Pestre: lipótvárosi dármák után. A kalapbélésben gyönyögt, briliánsot visznek Lipóciába

Szombat

piros tojásnak. Az egyik olaszt már viszontláttam azóta a Váci-utcában. Utazása célja, egy forró szíriai hölgy, nagyon lelkesen lejtett vele fel s alá. Az utasokat legfőképpen a buffet-kocsi vonzza, tömegben rohannak meg a pincért, aki a számokat osztogatja a Perronnon. Indulás előtt már csak a negyedik table d'hôte-hoz jut hely. Egy kövér pesti igazgató lélekszakadva érkezik, negyedik menü nem kell neki, megvetően mondja: „Kanizsán ebédelek a restiben.“ Az igazgató ur hetenkint kétszer utazik fel és le, jól ismeri a viszonyokat. Beszállás, a vonat indul.

A cukorkás

Egyik szomszédom nagyon ismerős. Ugy látszik, ő is ismer, mert nagyon pislog felém. Angol sportruha van rajta, kötött selyemnyakkendő a gallérjában s a szája fölött, melyben legalább ötven aranyfog villog, nagy, görbe orrt visel. Lasankint ráismerek. A múlt tavaszon még cukorkát árult a Váci-körut egyik kapujában, néha vásároltam is nála, 5 koronáért 6 szem papirosba göngyölt malátácskát adott, rongyos és piszkos volt és szép rezes, csorba agyarái voltak. Megszólítom:

— Pestre?

— Igen, Pestre. A „kumun“ után jöttem ki, a családomhoz megyek, Pestre.

— Megvan még az üzlet a Váci-köruton?

Vörös lesz az arca, szégyenli a cukros kapusztint.

— Nincs. Most nagy üzleteket csinálók. Most textillel foglalkozom, kérem. Csak az a baj, hogy a csehek nem eresztenek be. Azt mondják a konzulátnál, hogy kétféle magyar van: az egyik a nem-nem-soha magyar, a másik a bolsi-magyar. Ahogy én bolsi vagyok. Olasz áruval dolgozok, csak nagyon drága.

— Jól keres?

— Lehet élni. Csak sok kell. Felveségem, kislányom s a cseléd. 30.000 koronát kellett a télen csak fűtésre adni. Tetszik tudni, az ember félti a

gyereket, hogy meghül, melegnek kell lenni.

Stein Áron

Közben a határhoz érünk. Utlevel-vizsgálat, bőrönd-vizsgálat, pénztárca-vizsgálat. Mikor a pénzügyekhez érünk, a szemközt ülő utas bajba keveredik. Egy aranygalléros tisztviselő két lepecsételetlen százast koboz el tőle és jegyzőkönyvet vesz fel az esetről. Nagyon szigorúan kérdi:

— Hogy hívják?

— Stein Áron a nevem.

— Stein, vagy Stern?

— Stein Áron, kérem.

— Mikor kérdeztem, hogy van-e valakinél lepecsételetlen bankjegy, miért nem jelentkezett?

— Kérem, én nem tudtam, hogy van nálam. Ezrest váltottam, akkor smuglizták hozzám azt a két századost.

Az aranygalléros igen vésztjósón csap le:

— Ne tréfáljon! Hol lakik?

— VIII. kerület, Pál-utca, saját ház. Csak nem lesz valami baj?

A tisztviselő nem válaszol, ir. Mózes örülten meg van ijedve. Hozzám fordul:

— Pardon, kérem. Csak nem lesz valami baj?

— Nem hiszem, — válaszolom kissé bizonytalanul.

— Erre újra megszólal a határrendőrségi ur:

— Igen könnyen lehet baj. 10 évig terjedhető fegyház és 200.000 koronáig terjedhető pénzbüntetés jár az ilyesmiért.

Aron megsemmisülten nyög:

— Jaj, kérem. Én jótékonycélra adok inkább minden pénzt, ami nálam van, csak ne tessék... Kérem, engem úgy is üldöznek. Valaki feljelentett bosszúból, hogy „kommunista“ voltam. Megverték, feküdtem. Aztán kiderült, hogy ártatlan vagyok. Jaj.

Látni kell ezt a Steint. Haldoklik.

Halkan megkérem a tisztviselőt:

— Kérem, én kissé ideges vagyok s nem szeretem, ha a fülkémből ki-

Sundolat

ugrik valaki az ablakon a robogó vonatból. Stein ur egészen bizonyosan kiugrik, ha nem jönnek rendbe a századosai. Nagyon kérem...

Az aranygalléros elneveti magát:
— Jól van, beírom a jegyzőkönyvbe, hogy „előre bejelentve.”

Stein Áron megkönnyebbülten nyel egyet, aztán levegőt vesz, nyolc kiló levegőt, majdnem beszipantja a bőröndöket is. Nagyon hálás:

— Köszönöm, ich danke schön, nagyon szépen köszönöm!

És pokoli gyorsasággal habzsolni kezdi megveretésének és megszabadulásának történetet.

— Ki jelentette fel, Stein ur?

— Egy öreg köröstyény asszony. Nagyon haragudott rám, mert sok élelmiszere volt mindig. A „kumun” alatt is, most is van. A számtól csak nem vonom meg, mikor nálam a szegények is...

Itt elhadarja, hogy ő mennyi jót tesz. A segédeit is visszavette, mikor a háboruból megjöttek, lakást is adott nekik. Stein ur meg van róla győződve, hogy kissé tulkövéridomai egy angyal lelkét rejtik magukban. Egyébként nagyon jó üzleteket csinál angyalom Stein. Csak a lirákkal járta meg: a napokban 15-ért vett 40.000-et s azóta lement az a tapintatlan lira, azt hiszem 5 koronával.

Stein nagyon él, ő a fülke szónoka. Hagyom, hogy „kifussa magát” a nagy ijedség után, 10 év és 200.000, nem csekélység. Mikor a szombat-helyi pályaudvaron a Virradatot kiabálja a rikkancs, sietve vásárol egy példányt:

— Ezért a lapért gyalog elmennék Pestig!

Stein ur nagyot nevet az ötletén, a többi utitársak, csupa Stein, mo-

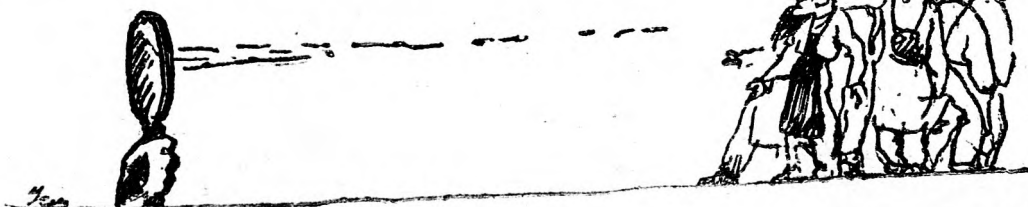
gorván néznek rá s Pesti Hirlapot vásárolnak.

F. E. volt színművésznőnek udvara van. Egy kövér igazgató s egy soványabb igazgató s két outsider szórakoztatják. Valamivel üdébbnek látszik most F. E. Csak nem a hazai levegőtől?

Külföldi hírek

A buffet-kocsiban egy rokonszenves banktisztviselő az asztaltársam. Párisból jön, Afrikában, Spanyolországban, Rómában, Svájcban is járt. Azt mondja, hogy a franciák rettentő dühösek ránk. A cseh-román-szerb sajtóhadjárat köztudatba vitte, hogy a magyar politika okozta a háborút. Mikor üzleti ügyeiben párisi bankokkal, ügyvédekkel, kereskedelmi ügyvivőkkel kellett tárgyalnia, alig-alig akartak vele szóbaállni. Sokszor nem is fogadták, régi üzletfelei és ismerősei legtöbbször valami alárendelt hivatalnokkal hallgattatták ki. A gyűlöleten kívül a Caillaux-eset miatt is nagyon tartózkodnak Párisban bárkitől, aki az egykori központi hatalmak területeiről érkezik. A politikai terror óriási s a gyűlöletszításnak egész szervezete működik még a vidéken is. Különvonatok száguldanak az elpusztított megyékbe s a lerombolt városokban fiztett szónokok szavalnak a látogatóknak a „disznók” átkozott munkájáról.

Páris egyébként haldoklik. Széninség van ott is, fél 10 órakor bezárnak minden nyilvános helyet s az ivlámpák csak olyan vakok, mint mi-félénk. A párisiak keserűek, elégedetlenek, érzik a nyert csaták szörnyű vereségét s régen kiábrándultak a háborus hősköböl, Clémenceau neve is elkallódott. A drágaság elviselhetetlen az egész országban, valutánkrá átszámítva szinte nevetséges minden-

nek az ára. Egy hajót Marseille-ből Genuába 25,000 koronába kerül és így tovább.

Egy kis piké

Az ebédért 8 frankot fizetek magyar valutában, megér 1 korona 50 fillért. A fülkémbe vidám kártyaszónál találok Stein Áront. Az aranyfoguval dolgozik, pikéznek. Áron ur előtt egy csomó nyert bankjegy, az aranyfogu a tárcájából fizet minden játszma után. Áron ur biztosít, hogy a nyereséget a vakoknak adja. Fejébe vette, hogy a jótékonyság s a becsület angyalának nézzem.

Stein ur nagyon gorombán bánik a cukrossal, személyeskedik vele, szegény bóhernek nevezi, lefiatalozza, kineveti. A cukros határozottan pali, nem nagyon tudja a pikét, elnézi a lapját, hibákat csinál és Stein ur határozottan kiméletlen. Ha az arany száju cukorkás azt mondja, hogy 14 alsója van, akkor Áron mérgesen szól rá: „Kacagány! 14 mélach!“ Tizen-negy királya van Aronnak, de az angyalság sehogy sem megy. A kártyák vágottak is, fodrosak is, piszkosak is s néhány forduló után magam is megismerem hátulról Rudenz Ulrikot. Az aranyfogu el fog vérezni Pestig, határozottan a pártján vagyok, talán inkább hagyni kellett volna, hogy Stein kiugorjon. Szegény aranyfogu most fizet ki egy „stichmacs“-ot és Stein ur vakjai a pénzből semmit sem fognak — látni. Legalább is én nem bizom hozzá.

A Balaton

A Balatonhoz érünk. Ma acélszürke a tükre, pedig tiszta kék az ég. A tulsó partról Csobánc, Szigliget, Tátika, Badacsony integet, lágy kékségbe olvadnak az édes körvonalak. Kék cukorsüvegek, mintha valamelyik umbriai mester vetette volna a tájat a láthatárra, olaszos, romantikus kép. Egy gém repül a víz fölött, minden tolla látszik. Aztán vadludak riadnak fel a sásból. Jó volna leszállni a vonatról, madarászni, halat fogni, vadászni, itt maradni. A határban nem látok embert.

A folyosón néhány göcsei hölgy beszélget, még Szentivánon szállhattak fel. Az egyik még nem látta a Balatont, Czellen át szokott utazni, erre „nem volt dolga“, a falujától 20 kilométernyire esik a Balaton! Azon sopánkodik, hogy hol kap Pesten szobát, a Bristolban-e, vagy a Hungáriában, vagy egyikben se? A legrosszabb esetben fel fogja keresni az ángyomasszonyt. Pesten még élnek ángyomasszonyok!

Stein hortyog a fülkében, nem bírom ki. Én is kiméletlen vagyok, rászólok, hogy felébredjen:

— Fehérváron vagyunk.

Félálomban morogja:

— Nem baj, én Bécsbe megyek és tovább horkol.

Nem, Stein nem megy Bécsbe, az összes Steinok Pestre utaznak, ahol a 30 lirás olasz szövetségnek 1000 K az ára és ahol a rebach ott delelget valahol a börze mellett.

Krisztics, az ellen-Apponyi

— A mosolygó diplomata —

A békedelegáció hazajött. A delegációval megjöttek a nagy és kis diplomaták és megjött a legnagyobb: Krisztics Sándor. Megvallom, szeretnék haragudni a

Kriszticsre, de nem tudok. Neki van a legbájosabb mosolya Budapesten és neki vannak a legnagyobb össze-

Szöveg

köttetései Párisban. Már minden francia detektívet ismer. A detektívek ugyanis a béke delegáció mellé voltak beosztva és Kriszticsot tartották a legveszedelmesebb embernek, mert nem tud franciául. Egy szóval, gyanús volt. Gyanús volt, hogy eltitkolja nyelvtudását és eltitkolja ismerőseit. Egyébiránt a Boisban megszólított minden hordárt és széles mosolygással kérdezte meg: „Kedves uram, nem volna hajlandósága kiségetni a magyar diplomáciát zavarából?”

Minden egyes beszélgetés után mély tüdőre szivta a levegőt és berohant Teleki Pálhoz, akinek nyomban sietett jelentést tenni a legujabb sakkhuzásról. Ő volt a magyar béke delegáció tapogató csápja. Ő volt az idegszál, amelyen keresztül a francia hatások a Chateau de Madridban közvetítődtek. Krisztics volt a szem és a fül, Krisztics volt a minden. Krisztics volt az optimizmus, Krisztics volt a sziklaszilárd bizakodás. Krisztics nélkül meg sem tudott volna mozdulni a delegáció. Krisztics nélkül nem lett volna álom. Krisztics nélkül befagyott volna a gőzfűtés. Még az ibolyák sem nyitak volna ki nélküle. Amikor valami szimatot vett, felverte a béke delegáció csendjét és a szent tétlenségbe jótékony elevenséget csepegtetett. Mindig egy-egy évőkanállal. Ő lett lassanként az ellen-Apponyi, az, aki sose lesz Apponyi, de szeretne azzá lenni. Lassanként megszokták és nélkülözhetetlenné vált. Csak az volt a kár, hogy olyan boldog mosolygást, mint az övé, senki sem látott Párisban. Ez a mosolygás széles, nagy, jólszabott és nagy boldogságról beszélt. Amikor a francia posztok ránéztek, megnyugodtak, hogy amíg Magyarországon egy ilyen boldog mosolygás létezik,

addig nincs okuk félni attól, hogy megint ki kell rántani a fegyvert.

Krisztics nagy diplomatává nőtte ki magát. Nem irigyeljük tőle, sőt megnyugtatjuk, őt sem irigyli senki Magyarországtól, hanem valamit kénytelenek vagyunk konstatálni, azt, hogy Krisztics pályafutása, amelyet a fővárosi könyvtártól, melynek egyszerű tisztje volt, egészen a külügyi hivatal előszobájáig megtett, tipikus kereszténykurzusos karrier. Szerencsére Krisztics urban nincsenek kártékony sajtóságok és hogy személyével foglalkozunk, annak csak az az oka, hogy ő az, aki állandóan ott cikázik a nyilvánosság szeme előtt. Naiv, bájos fiatalember, aki nem tud ártani, mert fájdalom, a magyarságnak a mai stádiumban alig lehet ártani. A magyar állam kiküldte őt, nem tudni mi címen, ha jól emlékszünk, gróf Teleki Pál kívánságára. Hasznot semmit sem tett, de kedves volt nagyon. Egy nagyuri kívánságot rendkívül gyorsan teljesített a külügyminisztérium, holott maga Krisztics is belátta, hogy nagyon, de nagyon fölösleges volt ez a gyorsaság. Az ilyenekre igazán nincsen szükség. Az ellen-Apponyi csak maradjon körünkben, itt szeretjük őt látni és ha trocheusokban végigbilleg a Szózat című világlap hasábjain, valami aranyos derű ránk is ragad. Ez nem kerül pénzbe, legalább is a magyar államnak nem. Mi még csak elbírunk nyolcvan fillért Ulain Ferenc ur lapjáért.

Szombat

Katonatanács a IX. kerületben

Slezák Vilma többszörösen elájult, amikor

a mult hónap derekán alább között idézést kapta. Először az ijedségtől ajult el; szegény hirtelen azt képzelte, hogy már megint kiűtött a proletárdiktatura. Másodszor a félelemtől ajult el; mert tudta, hogy a katonatanácsok nem szoktak tréfálni a terheltekkel s egy kis gajdeszért nem szoktak a szomszédba menni.

Budapesti 9. kerületi munkás- és katonatanács
 263. szám.
 1920. évi.
 Idézőlevél

Főhivom Slezáka Vilma lakása: 9. ker., Buda-
 állása: ...
 (születési) házátszám), hogy 1903. évi t. e. 13-as beiktatás miatti indított rendőri büntető
 ügyben tartandó tárgyalásra mint ...
 napjának déli 9. órájára, e hatóság helyiségében 9. ker. Buda-
 14. sz. I. em. 18. ajtó, kör. kör. t. a. jelenjék meg.

Budapest, 1920. máj. 14. dr. Emőd s. k.

Az ügyvéd ur azután felvilágosította Slezáka Vilmát, hogy dr. Emőd s. k., nem népbiztos, itt egyszerűen elfelejtették kitörölni a blankettáról a „munkás- és katonatanács“ megrázó ígeit. Slezáka Vilmával tehát rendben

van az ügy, a 13-as (I) paragrafusért a rendőrség fog vele számolni, csak a IX. kerületi kapitánysággal nincsen egészen rendben: urak, itt már 8 hónapja nincsen katonatanács!

Kellemetlen név- rokonság

A keresztényfel-
lendülés kapcsán
az újságírás terén
is változások tör-
téntek, ha nem is
gyökeresek és ra-
dikálisak, de va-

lamilyeneseek. Új lapok is keletkez-
tek, jók-rosszak vegyest. A magyarság
ráeszmélt arra, hogy a sajtó terén
sokat mulasztott és hogy ezeket a
mulasztásokat valamiképpen pótolnia
kellene. A legjobb akarat mellett sem
állítható, hogy már minden megtörtént
a keresztény sajtó felvirágoztatása
érdekében, de a biztató jelek nem
hiányoznak.

A keresztény sajtó megteremtésé-
nek munkájából részt kért magának
a ledér és könnyelmű Pest hitvesi
erényekben bővelkedő oldalbordája:
Buda is. Mert Budán is van már lap.
Sőt lapok. Sőt keresztény lapok. Az
egyik budai újság homlokán ezt ol-
vashatjuk:

BUDAI HIRADÓ

*Buda és környékének független és
kereszténytársadalmi és közgazdasági
hetilapja.*

Amint látható, a cím sokatmondó.
Minden épeszű ember megértheti
belőle, hogy ez a budai újság külö-
nösképpen társadalmi és közgazda-
sági kérdésekkel foglalkozik, de nem
csak úgy emigy-amagy, hanem függet-

lenül és keresztény etikai szempon-
tok figyelembevételével.

Nagy szimpátiára gerjedtünk derék
budai laptársunk iránt és kíváncsiak
lettünk, hogy ki szerkeszti. A lap
végén megtaláltuk a szerkesztő nevét.
Topits Zoltánnak hívják. A neve
nagyon ismerősnek tetszett és éppen
azon töprengtünk, ugyan hol is hallot-
tuk mi ezt a nevet, amikor belépett
szerkesztőségünk Sherlock Holmes-e
és a Sherlock Holmeseket annyira
jellemző fölényes mosollyal szótlanul
átnyújtotta az érdemekben megőszült
Budapesti Hirlapnak 1913. évi 38-ik
számát, amelyben egy *Topits* Zoltán
nevű egyénről a következő mélabús
történetke olvasható:

Letartóztatott kalandor. A rendőrség
letartóztatta *Topits* Zoltán állítólagos
újságírói lopás, csalás, sikkasztás és
zsarolás büntette miatt. *Topits* dolgában
a rendőrség a következő jelentést adta
ki:

Topits Zoltán jó családból való fiatal-
ember, aki pályafutását a kadétiskolában
kezdte, de innen apróbb szélhámoságok
miatt kicsapták. Később önkéntes lett és
tiszthelyettes. Meg akart maradni a kato-
nai pályán, de különböző visszaélések
miatt elbocsátották. Rövid ideig napidíjas
volt, azután Zomborba utazott, ahol
lapot alapított. Csak rövid ideig szerepelt
a zombori társadalomban. Néhány hó-
nappal később kiderült róla, hogy váltót
hamisított és ekkor a letartóztatás elől
külföldre menekült. Alneveken, mint föld-
birtokos, huszárfőhadnagy szerepelt a lá-
togatottabb fürdőhelyeken és különösen

Sundolat

a németországi városokban. Lipcsében, mint erdélyi oláh nábob élt és több asszonyt fosztott ki vagyonából. Strassburgban egy porosz bányatulajdonos Elvira nevű leányát csábitotta el. Már az esküvő napját is kitűzték, amikor a szülők megtudták, hogy a vőlegény csaló és a rendőrség segítségével tudták csak eltávolítani a házból. Tirolban egy ott nyaló magyar festő feleségét szöktette meg, néhány hónapig élt az asszonnyal s ezalatt a vagyonából kifosztotta, azután elhagyta. Ekkor Salzburgba került. Ott Balogh Zoltán dr. huszárfőhadnagynak és földbirtokosnak adta ki magát. Megismerkedett Beachle Róza francia eredetű milliomosnővel, akinek Ausztriában és Magyarországon nagykiterjedésű birtokai, Bécsben pedig több háza van. A milliomosnő Baloghot magántitkárjának szerződtette. Salzburgból együtt folytatták az utat Tirolba. Kitzbühlben tartózkodtak, amikor oda megérkezett a zombori ügyészség elfogató parancsa. A csendőrök Topits Zoltánt letartóztatták és átadták a zombori büntetőhatóságnak. Hat hónapig ült vizsgálati fogságban, de mert tagadta a váltóhamisításokat és az ügy koronatanuja meghalt, fölmentették. Amikor kiszabadult a vizsgálati fogságból, visszatért a milliomosnőhöz, aki Apáca-szakállason lakott. Megmagyarázta az asszonynak, hogy tévedésnek lett az áldozata és addig könyörgött, amíg Beachle Róza visszafogadta és kinevezte komárommegyei birtokainak jószágigazgatójává. A szélhámos ettől kezdve az apáca-szakállasi kastélyban lakott és egymásután követte el a sikkasztásokat, lopásokat. Ezeket harácsolt el a milliomosnő vagyonából, azonban mindig attól félt,

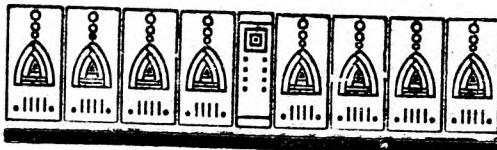
hogy az asszony meg fogja tudni a múltját és ezért a legfurfangosabb módon olyan óvintézkedéseket tett, hogy urnője közelébe senki sem juthatott tudta és beleegyezése nélkül. Sokat beszéltek azokról a tilalmi táblákról, amelyeket a jószágigazgató a kastély falára és a park bejáratára szögezett ki. Ezeknek a tábláknak a következő szövegük volt:

Bejelentés nélkül tilos a bemenet! Tilos a cselédektől felvilágosítást kérni! Aki a kastélyba belép, lelővetik!

Mindenki a jószágigazgató különcködésének tulajdonította a táblák kifüggesztését és senki sem sejtette, hogy egy kalandor óvintézkedéseiről van szó. A milliomosnő azonban, nagysokára ugyan, de mégis megtudta, hogy a jószágigazgató hűtlenül kezeli a vagyonát és felmondott neki. Ekkor a szélhámos revolvért ragadott és öngyilkossági komédiát rendezett. Kétszer a levegőbe lőtt, kezét pedig bevágta egy késsel, mintha ereit akarta volna felmetszeni. A jóhiszemű asszonyt az eset annyira meghatotta, hogy megbocsátott a javulást ígérő jószágigazgatónak és tovább is maga mellett tartotta. Topits most már azt hitte, hogy teljesen a hatalmába kerítette a milliomosnőt valósággal basáskodott a kastélyban s továbbfolytatta üzelmeit, míg végre az asszony megunt a jószágigazgató garzdálkodását és néhány hónappal ezelőtt kidobta a kastélyból. Ekkor Topits Zoltán nyíltan az urnője ellen fordult, levelekben zsarolta, leleplezéssel fenyegette, családtagjainak levelet írt, amelyekben kijelentette, hogy botrányos hírjapclikkben fogja kompromittálni az asszonyt és egész családját. Beachle Róza ekkor a budapesti főkapitánysághoz for-

dult védelemért. Itt Keresztessy Gyula dr. rendőrkapitány indította meg a nyomozást és hetekig tartó munka után megállapította Topits Zoltán multját, konstataálta mindazokat a visszaéléseket, amelyeket a komárommegyei birtokon elkövetett. Megállapította azt is, hogy Topits Zoltán két fővárosi szállótulajdonostól nagyobb összegeket csalt ki. Ma reggel a kalandort Oszlop-utca 8. szám alatt levő lakásáról detektívek vitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

Eddig a Budapesti Hirlap. Mi pedig a közleményhez a következő megjegyzéseket fűzzük. Meg vagyunk ugyan győződve arról, hogy a Budai Hirlap c. keresztény ujság szerkesztője nem azonos azzal a másik, szélhámós Topits Zoltánnal, akiről a B. H. annakidején olyan furcsa dolgokat írt, de mivel a név azonos és így könnyen félreértések származhatnak és mivel hallottuk, hogy máris akadtak gonosznyelvű, rágalmozó emberek, akik a Budai Hirlap érdemes szerkesztőjét feketére akarják mázolni, az egész ujságírói kar, a keresztény kurzus és főképpen a legjobban érdekelt Topits Zoltán érdekében felette kívánatosnak tartanók, ha félreértést nem tűrő határozottsággal kijelentené, hogy neki semmi köze sincs ahhoz a másik, lopás, csalás, sikkasztás és zsarolás büntette miatt letartóztatott Topits Zoltánhoz és hogy pusztán a névrokonságnak egy felette kellemetlen esetéről van szó.

Központi Sajtóvállalat könyvkereskedése

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám.
(Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Minden könyvet eredeti bolti áron szállít. Megrendéseket pontosan kiszolgál, utánvétellel is. 40 kor.-nál nagyobb vételnél a portó díjmentes.

Legújabb könyvek!

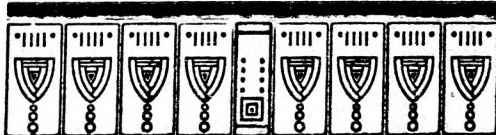
Szépirodalom:

Chesterton: Igazságot!	32.-
Herzog: A fekete lovas	16.20
Herzog: A hét sváb	27.50
Kiss Menyhért: Boldog emberek	8.80
Kovács Ferenc: Szentsegek költészete	22.-
Szabó Dezső: Elsodort falu (második kiad.)	28.-
Szabó Dezső: Mesék a kacagó emberről	16.50
Szerényi Blanka: Lola naplója	13.20
Török Gyula: Fehér virág	16.50
Walesz Jenő: A párt asszonya	17.50

Közérdekű művek:

Balogh: Villamos csengők és házi telefonok	27.50
Csaszor: Valutánk 1920.	17.50
Horváth: Tyúktenyésztés	5.-
Holló: Felöltött kor tüdőbetegségei	13.20
Szalócsay: Műkincseink vándorútja Bácsaba	32.-

Az árak a 10%-os felárral együtt értendők!

Egyetlen keresztény képes hetilap a
„Képes Krónika”
Répél aktíváltsak, kiállításuk páratlan,
elbeszélései élvezetesekek. — Kérjen mu-
latvány számot. — Egyes szám ára 3 K.
Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-u., 11. szám

DOHÁNYPÁC
valódi egyiptomi kapható
**DROGÉRIA. IV., Eskü-ut 5. és HON-
VED DROGÉRIA I., Attila-körut 2.**
100 gr. dohányhoz elegendő próba-
üveg ára 15 kor. és a postakölt-
ség. 1/2 kgr. dohányhoz elegendő
adag ára 35 korona
és a postaköltség.

Brilliánst,
gyöngyöt, aranyat, plati-
nát és ezüstöt horribilis
áron vesznek
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József 82-84.

Hamisfogakat
Platinát
Ékszeret
Aranyat
Ezüstöt
Cigarettafárcát
Órárt, láncot
Is a magasabb napi áron veszi:
GROSS ANTAL
VIII., József-körut 23, telef. 1.

FOGADJON SZÓT!!
Mosakodjék
**„MADONNA”
SZAPPANNAL.**
RADÓ DROGÉRIA
Budapest, Thököly-ut 7. szám.